

ONKEL LAURITS

paa Græsted Overdrev

Redaktør Helge Christensen, Berlingske Tidende, har sendt os følgende, som han selv kalder »en art mindeartikel om Laurits Samuelsen paa Græsted Overdrev. I min barndom betød han saa meget for mig og i øvrigt for mange andre:

Onkel Laurits var slet ikke min onkel, jeg kom blot til at kalde ham saadan, fordi jeg lærte ham at kende som onkel til min bedste barn- domsven. Hvad onkel Laurits kom til at betyde for min ven senere i li- vet, ved jeg ikke, for vore veje skiltes, men paa mig og mange an- dre, der lærte Laurits at kende, gjorde han et uforglemmeligt indtryk.

Gang paa gang i min travle hver- dag dukker minder om ham op i mine tanker, skønt det nu snart er mange aar siden, han døde og blev begravet paa Maarum Kirkegaard.

Det, der lever stærkest i min erin- dring om onkel Laurits paa Græsted Overdrev, er det forhold, han havde til sine medmennesker, til naboerne og alle, der havde brug for ham, og de tanker, han gjorde sig i denne forbindelse.

Der var det ret enestaende ved onkel Laurits, at vel havde han sin lille landejendom paa »Drevet«, med hvis drift børnene hjalp ham, men ved siden af dette dyrkede han sine interesser. Han havde en vidunderlig smedie med esse, ambolte og store drejebænke, som blev trukket af en enorm vindmølle, han selv havde bygget, eller, hvis det var stille vejr, af en petroleumsmotor. Han havde et snedkerværksted med alskens værktøjer, høviebænke, rundsave og baandsave, som han selv havde lavet.

I begge værkstederne udfoldede han sine rige haandværksmæssige evner, han lavede møbler, bandt bøger ind, han kunne smede hestesko og sko en hest, saa godt som nogen rigtig smed. Der var næsten ikke det, onkel Laurits ikke kunne lave med sine hænder.

Naar jeg som dreng besøgte ham, og det er nu 30—35 aar siden, saa var han som regel at finde i et af sine værksteder.

En dag, jeg kom op paa »Drevet«, var netop en nabo ved at køre ud af gaarden. Han havde faaet skoet en hest og lagt en ny ring om et vogn- hjul. Idet han satte igang, raabte han: »Laurits, du skal nok faa penge, naar jeg har hævet mejeripengene!»

— Nu faar du vel de penge, spurgte jeg onkel Laurits, da naboen kørte hen ad vejen.

— Vist gør jeg ej, sagde Laurits, for han har da aldrig betalt mig no- get i de mange aar, vi har kendt hinanden.

Og saa føjede han til, idet han saa paa mig: Husk det, du maa, hvis du skal have glæde af livet, kunne hjælp- pe din nabo uden at skulle have no- get for det. Bliver du nødsaget til en- gang at hjælpe en nabo ved ogsaa at laane ham penge, saa skal du kun gøre det, hvis du har raad til at regne med aldrig at faa pengene tilbage igen. Det ville have været lettere for min nabo, om han ikke havde sagt, at jeg nok skulle faa penge for mit arbejde, for han ved inderst inde, at han ikke har til hensigt at be- tale mig. Hvis hans samvittighed er i orden, vil den, hver gang han ser mig, sige til ham: Du skylder Lau-

rits penge. Det er altsaa værre for ham, end det er for mig, for jeg reg- ner slet ikke med at faa nogen be- taling og glemmer snart, at jeg har noget til gode. Og har jeg saa det, skal vi ikke kunne hjælpe hinanden?

Man maa ikke tro, at onkel Lau- rits var rig, og at han gav af sin velstand, han var tværtimod fattig og kendte kun til at eje ganske smaa beløb. De penge, han kunne und- være, gik til indkøb af materialer, jern og træ til værkstederne. Han saa i reglen rædsom ud i tøjet, bor- set fra om søndagen, men paa en maade var han alligevel rig, fordi han af indre ikke var som andre. Han var en from og gudfrygtig mand, som daglig læste i sin bibel og tænkte over livet og døden. Han ejede et udmærket bibliotek med mange bøger om naturen, dyreliv og tekniske em- ner.

Om han i rette tid havde haft mid- lør til det, kunne der være blevet en dygtig ingeniør ud af ham. Han sagde saa ofte: Du, som kan faa lov til at læse, du har mulighederne for at naa frem til det, der interesserer dig. Jeg maa bare pusle i det smaa med det, der ligger for mig.

Engang vi stod paa værkstedet, det var taage og regn uden for, kom Laurits igen ind paa sine tanker om liv og død. Han gik hen til vinduet og pegede ud paa hyldetræets store, hvidgrønne blomsterskærm, der pres- sede sig op mod den vaade rude, og sagde: Se alt det der er ikke én blomst, det er hundreder af blom- ster samlet i en stor skærm, den en- kelte blomst er kun en lille ubety- delig fyr. Saadan er det ogsaa med os mennesker, vi er ingenting i os selv, men sammen med de andre er vi noget. Det menneskelige fællesskab er lige saa nødvendigt for os, som skærmen er det for hyldetræet, om meningen med vort liv skal opfyl- des.

Skønt jeg kun var en 14-aars dreng, appellerede han stærkt til mi- ne tanker, og ofte kommer jeg til at tænke paa, hvad vi dengang talte om og drøftede.

Engang sagde han: Livet hernede paa jorden slutter ikke blot med, at vi gemmes ned i den, nej, her lever vi paa en anden maade, saa længe der blot er en eneste, der husker os, derfor har forfattere og alle, der skriver, tegner eller maler, saa stor en forpligtelse, de vil nemlig kunne blive husket længere end vi andre, der blot laver et vognhjul el- ler en hestesko, de vil selv i nogen grad kunne bestemme, om de skal huskes for det gode eller det onde.

Man vil forstaa, at onkel Laurits for mig og for mange andre, tror jeg, lever endnu, og at han huskes for det gode, og fordi han selv uden at vide var med til at forme endog eksistentielle tanker hos de men- nesker, han kom i forbindelse med.

Godt er det at have kendt onkel Laurits og hans gæstfri hjem paa »Drevet«.

Helge Christensen.